

LANDSCHAPSVERZORGING IN NEDERLAND.

Op 10 en 17 Januari 1949 heeft Ir G. A. Overdijk i n k, houtvester bij het Staatsbosbeheer, hoofd van de afdeling Landschapsverzorging van die dienst, voor de radio gesproken over wat er in Nederland gedaan wordt voor de landschapsverzorging in het algemeen en meer in het bijzonder door de overheid. Het landschap is in ons cultuurland gaandeweg aan het veranderen door toedoen van de mens en dit proces, dat al aan de gang is sedert 's mensen bestaan, zal ook altijd blijven voortgaan. De behoeften aan grond en aan wat daarin en daarop is, brengt steeds wijzigingen mee. Er gaat ontegenzeggelijk veel verloren, maar er komt ook wel wat voor terug. Enige leiding in de verzorging van een en ander door behoud van wat niet noodzakelijk hoeft verloren te gaan en schepping van iets nieuws, dat aantrekkelijkheid meebrengt, kan veel schoons behouden en brengen. Waar dus iets zal moeten veranderen dient men ook met het oog op het landschap een plan te maken en het streven is er op gericht om waar dit maar mogelijk is, vooraf ook een landschapsplan op te stellen, waarbij wordt gestreefd naar een oplossing, die rekening houdt met de eisen van landbouw, tuinbouw en houtteelt, alsmede die van de volkshuisvesting, het verkeer, de recreatie en de wetenschap. Bij de aankleding van het landschap met houtgewas is met recht eenvoud het kenmerk van het ware en dit kan juist gepaard gaan met economische houtproductie van natuurlijke houtsoorten. Sierteelt misstaat veelal en zou zonder opbrengst te geven, bovendien schatten kosten aan onderhoud.

Sterk ingrijpen in het landschap heeft plaats bij ontginningen, ontwateringen, droogleggingen, ruilverkavelingen, door de oorlog geteisterde gebieden enz. Juist in dergelijke gevallen is het mogelijk naast een algemeen plan ook een landschapsplan op te maken en uit te voeren en dit gebeurt thans doelbewust van overheidswege. We kennen trouwens voorts nog de uitbreidingsplannen van steden en dorpen en van later datum de streekplannen, alsmede agrarische bestemmingsplannen of ontwikkelingsplannen, waarbij ook met het landschap rekening kan worden gehouden. Daarnaast staan min of meer de meer bekende beplantingsplannen voor de wegen. Deze verschillende vormen waarin van overheidswege leiding kan worden gegeven, werden in de tweede voordracht nader uitgewerkt. Ik zou hier alleen nog enkele cijfers willen geven betrekking hebbende met het herstel van de oorlogsschade. Bij herbeplanting met houtsoorten, die als houtproduceerder van belang zijn, worden subsidies tot 50% in de kosten van aanplant verleend. Tot einde 1948 kwamen 5.200 aanvragen voor deze subsidie-Staatsbosbeheer binnen en daarvan zijn reeds 75% afgedaan, waarop f 7.000.000.— aan geldelijke bijdragen werden toegezegd. Hiermede wordt bereikt, dat 14.000 ha bos en 2.600 km rijen wegbeplanting worden aangelegd. Als de houtproductie niet op de voorgrond staat kan ook subsidie bij herstel worden verleend

op grond van een advies van de Commissie van Overleg van het Landschapsherstel, (C.O.L.).

Het is jammer, dat Overdijkink bij zijn inleiding niet heeft laten uitkomen, hoezeer de particulier voorheen over grote gebieden van ons land heeft medegewerkt aan een veelal volmaakt landschapsschoon, door de aanleg van honderde landgoederen, die juist met dit doel, of wel voor houtproductie of met het oog op de jacht, werden aangelegd. Ook werd er vroeger niet alleen door de overheid, maar ook door andere lichamen, zoals polders en waterschappen, alsmede particulieren zeer veel aan wegbeplanting gedaan. Dit iets uitdrukkelijker gezegd was volgens mijn mening zeer goed in te passen geweest in het eerste der twee betogen.

F. W. B.